

مجلس شورای اسلامی

معاونت پژوهش و فناوری

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

یادگیری از خداوند بجهان و اعتماد بر این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان در مشور باس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری، ما دانشمندان و اصحاب بیات علمی و اندکهای دانشگاه آزاد اسلامی مشهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی بد نظر قرار داده و از آن تعهد می کنیم:

- ۱- اصل برابری: التزام به برابری از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به مثابه های غیر علمی می آید.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تمهید به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۳- اصل ترویج: تمهید به رواج دانش و استفاده از نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشمندان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تمهید به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تعدد خودداری از هرگونه حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل واژداری: تمهید به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.
- ۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تمهید به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تمهید به رعایت منافع ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور و کلیه مراحل پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی

عنوان:

نقش مشارکت جوامع محلی در توسعه گردشگری روستایی
(مطالعه موردی دهستان برغان کرج)

استاد راهنما:

دکتر علیرضا استعلاجی

استاد مشاور:

دکتر اسماعیل قادری

محقق:

منصوره مسلمی

تابستان ۱۳۹۲

تقدیم بہ:

این پایان نامہ را بہ دو عزیز بزرگوارم پدر و مادر مہربانم و ہم بہ اساتیدی کہ نہ فقط در کلاس درس ایشان بلکہ در کلاس درس اخلاق ایشان نیز درس آموختہ ام تقدیم می نمایم.
و در آخر بسان حمد و سنت ہمیشگی ام، شکر میکنم و سپاس خدای را کہ فرصت علم آموزی بہ من دادہ، بہ امید خدمت و انجام عمل صالح در راہ رضایش.

شکر و قدردانی

با شکر از پدر و مادر، هم‌بازم که وجود سبز نشان، مرا همیشه در بخت، بخت‌های زندگی سبز، سر بلند پایدار و مستدام نگه داشته، امید است که بتوانم ذره‌ای از محبت‌های بی‌شمارشان را با

کوشش در راه کسب علم و دانش جبران نمایم.

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب منصوره مسلمی دانش آموخته کارشناسی ارشد ناپیوسته با شماره دانشجویی ۹۰۰۷۵۴۲۸۴ در رشته جغرافیا و برنامه ریزی توریسم که در تاریخ ۹۲/۴/۲۹ از پایان نامه خود تحت عنوان: نقش مشارکت جوامع محلی در توسعه گردشگری روستایی (مطالعه موردی دهستان برغان کرج) با کسب نمره ۱۹/۵ و درجه عالی دفاع نموده ام بدین وسیله متعهد می شوم:

- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
- ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۹۲/۴/۲۹

دانشجوی کارشناسی ارشد منصوره مسلمی با شماره دانشجویی ۹۰۰۷۵۴۰۸۴ از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۹/۵ به حروف نوزده و نیم و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضا استاد راهنما

فهرست مطالب

فصل اول.....	۱
کلیات تحقیق.....	۱
۱-۱- بیان مسأله:.....	۲
۲-۱- اهمیت موضوع.....	۲
۳-۱-اهداف تحقیق:.....	۳
۱-۳-۱- اهداف اصلی:.....	۳
۲-۳-۱- اهداف فرعی:.....	۳
۴-۱- متغیرهای تحقیق:.....	۳
۱-۴-۱- متغیرهای مستقل:.....	۳
۲-۴-۱- متغیر وابسته:.....	۳
۵-۱- سؤالات تحقیق:.....	۴
۶-۱- فرضیه های تحقیق:.....	۴
۷-۱- پیشینه ی تحقیق:.....	۴
۸-۱- قلمرو تحقیق:.....	۵
۱-۸-۱- قلمرو مکانی:.....	۵
۲-۸-۱- قلمرو موضوعی:.....	۶
۹-۱- مراحل انجام کار و روش تحقیق:.....	۶
۱-۹-۱- روش تحقیق:.....	۶
۲-۹-۱- جامعه ی آماری:.....	۶
۳-۹-۱- شیوه های گردآوری اطلاعات:.....	۷
۱۰-۱- شیوه های تجزیه و تحلیل اطلاعات:.....	۷
۱-۱۰-۱- روش آمار توصیفی:.....	۷
۲-۱۰-۱- روش آمار استنباطی:.....	۸
۱۱-۹-۱- محدودیت های تحقیق:.....	۸
فصل دوم.....	۹
چهارچوب نظری پژوهش مفاهیم و اصطلاحات دیدگاه‌ها و نظریات.....	۹

- ۱-۲-۱- تعریف واژگان و مفاهیم اصلی : ۱۰
- ۱-۱-۲- تعریف گردشگری ۱۰
- ۲-۱-۲- انواع گردشگری ۱۱
- ۳-۱-۲- گردشگری روستایی ۱۳
- ۴-۱-۲- انواع گردشگری روستایی ۱۵
- ۵-۱-۲- منابع گردشگری در نواحی روستایی ۱۶
- ۱-۵-۱-۲- منابع و جاذبه های طبیعی : ۱۶
- ۲-۵-۱-۲- منابع و جاذبه های انسانی : ۱۶
- ۶-۱-۲- مفاهیم و تعاریف مشارکت: ۱۷
- ۱-۶-۱-۲- مراحل مشارکت : ۲۲
- ۷-۱-۲- تعریف روستا: ۲۳
- ۲-۲- دیدگاههای تحقیق: ۲۴
- ۱-۲-۲- دیدگاه روانشناختی : ۲۴
- ۱-۱-۲-۲- تئوری دیوید مک کله لند(نیاز به پیشرفت): ۲۴
- ۲-۱-۲-۲- تئوری اورث هیگن (شخصیت و ساختار اقتصادی -اجتماعی) ۲۶
- ۳-۱-۲-۲- نظریه اینکلس (انسان متجدد): ۲۷
- ۲-۲-۲- دیدگاه جامعه شناختی : ۲۸
- ۴-۱-۲-۲- نظریه دانیل لرنر (شهرنشینی ،سواد،تحصیلات)..... ۲۹
- ۵-۱-۲-۲- نظریه ماکس وبر (نهادهای اجتماعی سرمایه داری): ۳۰
- ۲-۲-۲- مشارکت از دیدگاه اسلام: ۳۱
- ۴-۲-۲- دیدگاه های مشارکت از لحاظ فعالیت: ۳۲
- ۱-۴-۲-۲- مشارکت از دیدگاه اقتصادی: ۳۳
- ۲-۴-۲-۲- مشارکت از دیدگاه اجتماعی: ۳۳
- ۳-۴-۲-۲- مشارکت از دیدگاه زیست محیطی: ۳۴
- ۴-۴-۲-۲- مشارکت از دیدگاه سیاسی : ۳۵
- ۵-۴-۲-۲- مشارکت از دیدگاه فرهنگی : ۳۸
- ۵-۲-۲- توسعه گردشگری روستایی و مشارکت افراد دارای نفع : ۳۹
- ۶-۲-۲- واکنش اجتماع محلی میزبان نسبت به توسعه گردشگری روستایی ۴۰

۴۳ مشارکت جوامع محلی در توسعه گردشگری روستایی: ۷-۲-۲
۴۴ رویکرد مشارکت جامعه محلی در برنامه ریزی گردشگری ۸-۲-۲
۴۷ فصل سوم
۴۷ ویژگی‌های جغرافیایی محدوده‌ی مورد مطالعه
۴۸ ۱-۳- موقعیت جغرافیایی استان البرز:
۴۸ ۲-۳- موقعیت جغرافیایی شهرستان ساوجبلاغ:
۴۹ ۲-۳- جغرافیای طبیعی شهرستان:
۴۹ ۱-۲-۳ ویژگی های زمین ساختی و توپوگرافی:
۵۱ ۲-۲-۳ جغرافیای طبیعی شهرستان:
۵۱ ۱-۲-۲-۳ پوشش گیاهی:
۵۲ ۲-۲-۲-۳ حیات وحش:
۵۲ ۳-۲-۲-۳ آبهای زیر زمینی:
۵۲ ۳-۲-۳- مشخصات انسانی و اجتماعی ساوجبلاغ:
۵۲ ۱-۳-۲-۳ تقسیمات سیاسی:
۵۳ ۲-۳-۲-۳ ویژگی تاریخی، سکونتگاهی و فرهنگی ساوجبلاغ:
۵۴ ۳-۳-۲-۳ وجه تسمیه:
۵۴ ۴-۳-۲-۳ ویژه گی جمعیتی:
۵۵ ۱-۴-۳-۲-۳ جمعیت عشایری:
۵۶ ۵-۳-۲-۳ زبان و مذهب:
۵۶ ۱-۵-۳-۲-۳ زبان:
۵۷ ۴-۲-۳ ویژگی های اقتصادی:
۵۷ ۱-۴-۲-۳ کشاورزی:
۵۷ ۲-۴-۲-۳ دامداری:
۵۹ ۳-۴-۲-۳ صنایع:
۵۹ ۴-۴-۳-۳ معدن:
۶۰ ۵-۲-۳ ویژگی های کالبدی خدماتی و ارتباطی ساوجبلاغ:
۶۰ ۱-۵-۲-۳ راههای ارتباطی:
۶۱ ۶-۲-۳ بهداشت و درمان:

- ۶۱۷-۲-۳-بررسی میزان خطر سوانح طبیعی:
- ۶۲۱-۷-۲-۳-پهنه بندی خطر لرزه ای :
- ۶۳۳-۳-۳-ویژگی های دهستان و روستای برغان
- ۶۵۱-۳-۳-سوابق و یافته های مطالعات باستان شناسی دهستان برغان
- ۶۶۲-۳-۳-موقعیت جغرافیایی و توپوگرافی دهستان
- ۶۷۳-۳-۳-ویژگی های اقلیمی (درجه حرارت ، بارش و ...):
- ۶۸۱-۳-۳-۳-دما،درجه حرارت:
- ۷۱۲-۳-۳-۳-بارش:
- ۷۵۳-۳-۳-۳-باد:
- ۷۶۴-۳-۳-۳-منابع آب و خاک :
- ۷۷۱-۴-۳-۳-۳-آبهای زیر زمینی :
- ۷۸۲-۴-۳-۳-۳-آب های سطحی:
- ۷۹۵-۳-۳-۳-پوشش گیاهی:
- ۷۹۶-۳-۳-۳-حیات وحش :
- ۸۰۴-۳-۳-معماری و مصالح مسکن روستایی
- ۸۰۵-۳-۳-مخاطرات و آلودگی های زیست محیطی
- ۸۰۱-۵-۳-۳-فاضلاب:
- ۸۱۲-۵-۳-۳-زیاله:
- ۸۲۳-۵-۳-۳-صنعتی:
- ۸۲۶-۳-۳-ویژگی های اجتماعی و اقتصادی
- ۸۲۱-۶-۳-۳-مهاجرت:
- ۸۳۱-۶-۳-۳-۳-مهاجرت فصلی درونی:
- ۸۴۷-۳-۳-۳-طبقه بندی مشاغل روستا:
- ۸۴۸-۳-۳-تأسیسات خدماتی روستا
- ۸۵۹-۳-۳-ویژگی های نظام مالکیت
- ۸۵۱۰-۳-۳-پوشش:
- ۸۶۱۱-۳-۳-مذهب:
- ۸۶۱-۱۱-۳-۳-مراسم، سنت ها و آیینها:

۸۷ کالبدی، عرفی، ذهنی، محدودده های ذهنی، ۱۲-۳-۳
۸۷ محدودده ذهنی ۱-۱۲-۳-۳
۸۸ محدود و قلمرو روستا بر مبنای تصویر ذهنی اهالی ۲-۱۲-۳-۳
۹۴ جاذبه های طبیعی گردشگری روستا ۱۳-۳-۳
 دریاچه های طبیعی و سدها، رودخانه ها، کویرها، چشمه ها و آب های معدنی، آبشارها، جاذبه های ۱-۱۳-۳-۳
۹۴ ژئو توریسم ۹۴
۹۴ رودخانه دروان: ۱-۱-۱۳-۳-۳
 فضاهاى جلگه اى، جنگلى و کوهستانى (فضاهای جنگلی و مرتعی، ارتفاعات، قله ها، صخره ها دره ۲-۱۳-۳-۳
۹۵ مناطق تفرجگاهی، غارها) ۹۵
۹۹ جاذبه های تاریخی، مذهبی و فرهنگی در روستا بناها و اماکن تاریخی مذهبی، فرهنگی، هنری و... ۳-۱۳-۳-۳
۱۰۰ انواع اقامتگاه ها، تفرجگاه ها ۴-۱۳-۳-۳
۱۰۴ فصل چهارم ۱۰۴
۱۰۴ تجزیه و تحلیل یافته‌های تحقیق ۱۰۴
۱۰۵ مقدمه ۱۰۵
۱۰۵ ابزار اندازه گیری ۱-۱-۴
۱۰۶ روایی: ۲-۴
۱۰۶ پایایی: ۳-۴
۱۰۷ تجزیه و تحلیل دموگرافیک پرسشنامه ۴-۴
۱۱۲ تجزیه و تحلیل فرضیه های پژوهش ۵-۴
۱۲۳ فصل پنجم ۱۲۳
۱۲۳ نتیجه گیری پیشنهادات ۱۲۳
۱۲۴ نتیجه گیری و پیشنهادات: ۱-۵
۱۳۴ نظرات و پیشنهادات: ۲-۵
۱۳۷ پیوست ها ۱۳۷
۱۴۵ منابع و ماخذ ۱۴۵

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱-۲- انواع فعالیت های گردشگری در نواحی روستایی ۱۴
- جدول ۲-۲- برخی موضوعات مورد بحث در رویکردهای مشارکت اجتماع محلی در برنامه ریزی گردشگری ۴۶
- جدول ۱-۳- آمار جمعیت شهرستان ساوجبلاغ ۱۳۹۰ ۵۵
- جدول ۲-۳- آمار عشایر شهرستان ساوجبلاغ ۱۳۹۰ ۵۶
- جدول ۳-۳- سطح زیر کشت میزان و انواع محصولات زراعی ساوجبلاغ ۵۸
- جدول ۳-۴- تعداد، نوع، ظرفیت انواع دام، طیور ساوجبلاغ ۵۸
- جدول ۳-۵- تعداد واحدها و شاغلین صنایع مستقر در شهرستان ۵۹
- جدول ۳-۶- انواع راه های ارتباطی ۶۱
- جدول ۳-۷- جمعیت روستای برغان بین سالهای ۱۳۸۰-۱۳۹۰ ۸۲
- جدول ۴-۱- نمودار نمره گذاری طیف لیکرت ۱۰۶
- جدول ۴-۲- کروناخ مربوط به توسعه گردشگری، سوالات و ضرایب پایایی مربوط به مولفه های آن ۱۰۷
- جدول ۴-۳: توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر حسب جنسیت ۱۰۷
- جدول ۴-۴: توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر حسب سن ۱۰۸
- جدول شماره ۴-۵: توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر حسب تحصیلات ۱۰۹
- جدول ۴-۶: توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر حسب شغل ۱۱۰
- جدول ۴-۷- توزیع فراوانی بر حسب مجرد و متأهل ۱۱۱
- جدول (۴-۸): نتایج آزمون ضریب همبستگی ۱۱۲
- جدول ۴-۹- تفسیر گویه های و سوالات پرسشنامه یک ۱۱۳
- جدول (۴-۱۰): نتایج آزمون ضریب همبستگی ۱۱۷
- جدول ۴-۱۱- تفسیر گویه های پرسشنامه دوم ۱۱۸
- ۱-۵- انواع فعالیت های گردشگری در نواحی روستایی ۱۲۵
- ۲-۵- برخی موضوعات مورد بحث در رویکردهای مشارکت اجتماع محلی در برنامه ریزی گردشگری ۱۲۷

فهرست نمودارها

- نمودار ۳-۱- تغییرات سالانه میانگین دما ۷۰
- نمودار ۳-۲- تغییرات سالانه دما ۷۰
- نمودار ۳-۳- کمینه و بیشینه دما دهستان برغان ۷۱
- نمودار ۳-۴- میانگین بارش سالانه دما ۷۳
- نمودار ۳-۵- میانگین بارش ماهیانه ۷۴
- نمودار ۳-۶- آمبروترمیک ۷۵
- نمودار ۴-۱- توزیع فراوانی برحسب جنسیت ۱۰۸
- نمودار ۴-۲- توزیع فراوانی برحسب سن ۱۰۹
- نمودار ۴-۳- توزیع فراوانی برحسب تحصیلات ۱۱۰
- نمودار ۴-۴- توزیع فراوانی برحسب شغل ۱۱۱
- نمودار ۴-۵- توزیع فراوانی برحسب وضعیت تاهل ۱۱۲

فهرست نقشه‌ها

- نقشه ۳-۱ - نقشه سیاسی استان البرز..... ۴۹
- نقشه ۳-۲ - دهستان برغان..... ۶۴
- نقشه ۳-۳ مسیر جاده ها و آبهای سطحی دهستان برغان..... ۶۷
- نقشه ۳-۵- محدوده عرفی روستا..... ۹۰
- نقشه ۳-۶- جاذبه های محیطی و مصنوعی..... ۹۸
- نقشه ۳-۷- جاذبه های محیط مصنوع در محدوده کالبدی روستا -از سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری..... ۱۰۳

فهرست شکله‌ها

شکل ۱-۲ مدل اصلاح شده داکسی ۴۲

فهرست تصاویر

- تصویر ۱-۳ روستای برغان..... ۶۶
- تصویر ۲-۳- محل جمع آوری زباله در روستای برغان عکس از نویسنده ۸۱
- تصویر ۳-۳- عکس از نگارنده ۸۷
- تصویر ۴-۳- نقشه عرفی و ذهنی دهستان برغان ۸۹
- تصویر ۵-۳- منظر عمومی روستا از جنوب سازمان میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری ۹۲
- تصویر ۶-۳- منظر عمومی روستا از شمال عکس سازمان میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری ۹۳
- تصویر ۷-۳- درخت چهارهزار ساله - تصویر از نگارنده ۹۷
- تصویر ۸-۳- حسینیه اعظم روستای برغان ۱۰۰
- تصویر ۹-۳- هتل آپارتمان روستا برغان تصویر از نگارنده ۱۰۱
- تصویر ۱۰-۳- تصویری از یک سفره خانه سنتی - تصویر از نگارنده ۱۰۱
- تصویر ۱۱-۳- درخت کهنسال که داخل آن دخیل می بنددند - تصویر از نگارنده ۱۰۲

چکیده :

گردشگری روستایی یکی از شاخه های صنعت گردشگری است که با توجه به ظرفیت های طبیعی و فرهنگی موجود در روستاها ، می تواند نقش مهمی در تجدید حیات روستاها ، ایجاد اشتغال و درآمد برای روستاییان ، حفاظت از میراث طبیعی ، تاریخی و فرهنگی و در نهایت توسعه یکپارچه و پایدار روستایی داشته باشد . با توجه به عدم امکان سرمایه گذاری های کلان در بخش گردشگری در ایران سرمایه گذاری های خرد در کنار مشارکت جوامع محلی می تواند به پویایی این نوع صنعت در ایران کمک به سزایی کند. در سالهای اخیر ، برنامه ریزان به اهمیت حضور مردم در برنامه ها پی بردند. هم اکنون مباحث متفاوتی برای مشارکت مردم در طرح های توسعه پایدار مطرح شده که یکی از این مباحث ، مشارکت جوامع محلی در توسعه گردشگری روستایی بوده است . در این راستا ، تحقیق حاضر با استفاده از روشهای توصیفی - تحلیلی و توزیع پرسشنامه در میان رهبران محلی در دهستان برغان واقع در بخش چندار شهرستان ساوجبلاغ به بررسی نقش مشارکت جوامع محلی در توسعه گردشگری روستایی پرداخته ایم . نتایج حاصل که از طریق تجزیه و تحلیل آماری و با استفاده از آزمون آزمون T تک نمونه ای استفاده شده است نشان دهنده نقش بالای مشارکت جوامع محلی در توسعه گردشگری روستا بوده است.

واژگان کلیدی : گردشگری روستایی ، مشارکت ، جوامع محلی ، رهبران محلی

مقدمه

باتوجه به مشکلات نواحی روستایی در بسیاری از کشورهای جهان بویژه از اوایل دهه ۱۹۸۰ و از جمله کاهش جمعیت، کاهش سطح اشتغال و درآمد، کاهش خدمات عمومی و تضعیف هویت و فرهنگ روستایی، ضرورت راهبردهایی برای کمک به تجدید حیات اقتصادی و اجتماعی جوامع روستایی، احساس شد. در این راستا، گردشگری روستایی می تواند منافع قابل ملاحظه اقتصادی و اجتماعی را بر نواحی روستایی از راه افزایش درآمد و بهبود زیر ساخت ها به ویژه در نواحی حاشیه ای و کمتر توسعه یافته به همراه آورد. هم چنین می تواند با تقویت تجدید ساختار اقتصادی و اجتماعی، به رشد اقتصادی نواحی روستا کمک کند به همین دلیل در بسیاری از کشورها، توسعه گردشگری روستایی به صورت یک بخش جداگانه و یا در چارچوب برنامه های کلی کشورها در زمینه توسعه گردشگری در دستور کار قرار دارد. اما طرح های گردشگری روستایی اغلب به دنبال مدیریت فعالیت تفریحی در روستاهای معین و نه ارتقای کلی آن در نواحی روستایی بوده است که بعد از مدتی با شکست مواجه شدند. لذا توجه به مشارکت مردم در طرح ها زمانی آغاز شد که دولت ها و برنامه ریزان کشورهای جهان سوم در برنامه های توسعه با مشارکت های متعدد روبرو شدند و در حالیکه رشد اقتصادی بوجود آمده بود، ولی توسعه در این کشورها محقق نشد، در این زمان برنامه ریزان مختلف به این نتیجه رسیدند که نگاه خود را به مردم تغییر داده و به آنها بصورت عامل منفعل نگاه کنند، آنها همچنین به این نتیجه رسیدند که باید مردم را در طرح ها و پروژه ها دخالت دهند و از نظرات آنها در طرح ها استفاده کنند، دلایل این امر روشن است چرا که اگر به مردم این فرصت داده شود که در مورد آینده خود و محیط زندگیشان تصمیم گیری کنند، علاوه بر اعتماد بخشیدن به مردم، می توان از نظرات و پیشنهادات آن ها در طرح ها استفاده کرد. این کار سبب می شود که طرح ها از ثبات و پایداری مناسبی برخوردار گردد. امید است با انجام این تحقیق مشکل کوچک از مسیر جوامع محلی به سوی مشارکت آنان در طرح های توسعه گردشگری برداشته شود و زمینه های حضور مؤثر و مفید آنان در هرچه بیشتر طرح ها فراهم گردد، بطوریکه بتوان کامل به بررسی نقش مؤثر این جوامع محلی در توسعه گردشگری روستایی پرداخت.

فصل اول

کلیات تحقیق